

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2010. október 25.

NÉMET NYELV

KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI ÉRETTSÉGI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

**NEMZETI ERŐFORRÁS
MINISZTERIUM**

ÁLTALÁNOS ÚTMUTATÓ

1. A dolgozatok javításakor a Javítási-értékelési útmutatótól eltérni nem lehet.
2. Minden jó megoldás egy pontot ér, a rossz megoldás 0 pont.
3. Fél pont és többletpont nem adható.
4. Minden egyértelmű jelölést el kell fogadni (például aláhúzás helyett karikázást).
5. Ha a tanuló javítja a megoldását és a javítás egyértelmű, akkor elfogadható a jó megoldás.
6. A feladatok értékelésére a szürke mező szolgál. Ebben jelölje a helytelen megoldást mindig nullával, a helyeset pedig eggyessel!

Példa:

11.	0	← helytelen
12.	1	← helyes

7. A vizsgán összesen 150 pont szereshető. Az egyes vizsgarészek arányát a vizsgaleírás szabályozza, ennek alapján meghatározott az egyes vizsgarészekben a vizsgapontok száma.

Vizsgarész	Vizsgapont
Olvasott szöveg értéke	33
Nyelvhelyesség	18
Hallott szöveg értéke	33
Íráskészség	33
Szóbeli	33
Összesen:	150

Az egyes vizsgarészekben a kérdések száma nem egyezik meg a vizsgapontok számával, ezért átszámításra van szükség. A vizsgapontok kiszámításához használja a Javítási-értékelési útmutatóban található átszámítási táblázatokat! A füzetek végén található összesítő táblázatba be kell írnia a tanuló összes megszerzett pontszámát, valamint az átszámítási táblázat segítségével meghatározott vizsgapontokat is (átszámított vizsgapont). Az *Íráskészség* vizsgarészben nincs szükség átszámításra.

OLVASOTT SZÖVEG ÉRTÉSE
1.

	Richtig	Falsch
0.	X	
1.	X	
2.		X
3.	X	
4.		X
5.	X	
6.		X
7.	X	
8.	X	

2.

Megoldásként van, ahol több lehetőséget is megadunk. Ezekon kívül elfogadhatók azok a változatok is, amelyek tartalmilag megegyeznek ezekkel. A megoldásokban előforduló nyelvi vagy helyesírási hibákat figyelmen kívül kell hagyni, amennyiben a válasz érthető.

0. *um zu malen*

9. auf dem (Pausen)hof der (Grund)schule / auf dem Pausenhof

10. (die kleinste) Bibliothek (der Stadt) / (Mini)bücherei / Sie soll Kinder zum Lesen bringen.

11. Auf die Ausleihe wird (bewusst) verzichtet. / (die) Ausleihe

12. Dass manches Exemplar verschwindet.

13. (Sie malen) Sprüche (auf).

14. (Die Künstlerin H. D.) hilft bei der Arbeit. / (Die Schulleiterin) versorgt sie mit Getränken. / (Die Eltern) bringen Eis.

15. Sie verewigen sich hier. / Das ist ihr Abschiedsgeschenk (für die Schule). / Man erinnert sich dann an sie.

16. Sie sind (nur) für Erwachsene. / Diese ist für Kinder.

17. Es ist schwierig, an die Telefonzellen zu kommen. / Die Telekom vernichtet die alten Kabinen. / Man benötigt Bücher.

18. mit Spenden / mit Büchern

3.

A cél az eredeti szöveg rekonstruálása, mégsem a mondatoknak a szövegben elfoglalt helyét, hanem a mondatok közötti kapcsolatok megtalálását pontozzuk. Jó megoldásként tehát csak az fogadható el, ha a vizsgázó a mondatot az előtte álló vagy az őt követő mondathoz helyesen rendelte hozzá, függetlenül attól, hogy melyik helyre írta be a betűt. Ha a vizsgázó az utolsó betűt a helyére írja, akkor azért mindenképpen jár pont.

Ennek megfelelően a következő kapcsolódásokért lehet pontot adni:

C-A	1 pont	G-D	1 pont
A-B	1 pont	D-H	1 pont
B-E	1 pont	H-I	1 pont
E-G	1 pont	I-F / F a végén	1 pont

Teljesen helyes megoldás:

0.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.
C	A	B	E	G	D	H	I	F

Átszámítási táblázat

Összesítse a javítás végén az egyes feladatokban elért pontszámokat! Ez az összeg lesz a dolgozatpont (legfeljebb 26 pont). A következő táblázat segítségével határozhatja meg, hogy az elért dolgozatpontok (bal oldali oszlop) mennyi vizsgapontot jelentenek (jobb oldali oszlop).

Dolgozatpont	Vizsgapont
26	33
25	32
24	30
23	29
22	28
21	27
20	25
19	24
18	23
17	22
16	20
15	19
14	18

Dolgozatpont	Vizsgapont
13	17
12	15
11	14
10	13
9	11
8	10
7	9
6	8
5	6
4	5
3	4
2	3
1	1

Források

1. www.mittelbayerische.de/nachrichten/junge-leser/jun-taeglich/artikel/hundedame_selvey_ist_verrueckt/431774/hundedame_selvey_ist_verrueckt.html
2. www.donaukurier.de/lokales/ingolstadt/Buecher-Zelle-fuer-Leseratten;art599,2146216
3. www.spiegel.de/schulspiegel/leben/0,1518,609933,00.html

NYELVHELYESSÉG

A helyesírási hibával leírt szavak nem fogadhatók el. A régi helyesírással írt alakok nem fogadhatók el.

Minden feladatban csak egy megoldás értékelhető. Variációk megadásakor nem jár pont, még akkor sem, ha köztük van a jó megoldás.

1.

- 0. A) bin
- 1. A) aber
- 2. A) möchte
- 3. D) lustiges
- 4. B) Meine
- 5. C) Wenn
- 6. A) schreib
- 7. A) aus

2.

- 0. beginnt
- 8. klingelt
- 9. hängt
- 10. gehen
- 11. tun
- 12. würde
- 13. ist / wäre / sei
- 14. fängt ... an

3.

- 0. *ein*
- 15. ein
- 16. einem
- 17. eine
- 18. die
- 19. ein
- 20. der
- 21. das
- 22. die

4.

0.	23.	24.	25.	26.	27.
C	G	B	D	E	F

Kimarad: A

Átszámítási táblázat

Összesítse a javítás végén az egyes feladatokban elért pontszámokat! Ez az összeg lesz a dolgozatpont (legfeljebb 27 pont). A következő táblázat segítségével határozhatja meg, hogy az elért dolgozatpontok (bal oldali oszlop) mennyi vizsgapontot jelentenek (jobb oldali oszlop).

Dolgozatpont	Vizsgapont
27	18
26	17
25	17
24	16
23	15
22	15
21	14
20	13
19	13
18	12
17	11
16	11
15	10
14	9

Dolgozatpont	Vizsgapont
13	9
12	8
11	7
10	7
9	6
8	5
7	5
6	4
5	3
4	3
3	2
2	1
1	1

Források

1. www.passwort-deutsch.de/forum/read.php?f=2&t=2201&a=2
2. www.ostfriesische-nachrichten.de/lokalpresse/00_download/200903_Kinderzeitung-ON-Maerz.pdf
3. www.mittelbayerische.de/nachrichten/junge-leser/jun-taeglich/artikel/ein_flug_wie_vor_100_jahren/433268/ein_flug_wie_vor_100_jahren.html
4. Aktuell Januar/Februar 2001 S.6.

HALLOTT SZÖVEG ÉRTÉSE

1.

Megoldásként van, ahol több lehetőséget is megadunk. Ezekon kívül elfogadhatók azok a változatok is, amelyek tartalmilag megegyeznek ezekkel. A megoldásokban előforduló nyelvi vagy helyesírási hibákat figyelmen kívül kell hagyni, amennyiben a válasz érthető.

0. Aisha

1. 10 (Jahre)

2.-3. Schwimmen / Einrad fahren / Rad fahren / Tanzen / auf der Bühne stehen

4. (der eigene) Garten

5. Streit (in der Schule)

6. Erdkunde

7. Sie sind aggressiv.

8. 16 (Jahre alt)

9. groß / dünn / keine Brille / nett

10. (Sie möchte) eine Familie haben. / glücklich / (Sie möchte) einen (guten) Beruf haben.

2.

Megoldásként van, ahol több lehetőséget is megadunk. Ezekon kívül elfogadhatók azok a variánsok is, amelyek tartalmilag megegyeznek ezekkel. A megoldásokban előforduló nyelvi vagy helyesírási hibákat figyelmen kívül kell hagyni, amennyiben a válasz érthető.

0. die Verspätungen bei der Bahn

11. 25% (des Fahrpreises)

12. weniger als 4 Euro

13. Wenn die Bahn nichts für die Verspätung kann. / beim Sturm / Wenn ein Baumstamm die Schienen blockiert.

14. és 15. (sorrend nem számít) eine (kostenlose) (Hotel)unterkunft / ein(e) Taxi(fahrt) (unter 80 Euro)

16. és 17. (sorrend nem számít) ein (Fahrgastrechte)formular / die (Original)fahrkarte

18. Gutscheine

3.

A megoldásokban előforduló nyelvi vagy helyesírási hibákat figyelmen kívül kell hagyni, amennyiben a válasz érthető. A helyes megoldást akkor is el kell fogadni, ha a vizsgázó nem, vagy rosszul húzta alá a helytelen információt.

Julian bekommt seit sieben <u>Jahren</u> Taschengeld.	Wochen	(01)
Heute ist <u>der Geburtstag von Julian</u> , deshalb bringt der Schüler sein Geld auf die Bank.	Weltspartag	(02)
Eine <u>Bankangestellte</u> zählt Julians Geld zusammen.	(Zähl)maschine	(19)
Julian möchte sein Geld auf ein <u>normales</u> Konto einzahlen.	besonderes	(20)
VAGY Julian möchte sein Geld auf ein <u>normales Konto</u> einzahlen	Sparbuch	
Es ist besser, wenn man sein Geld <u>zu Hause</u> hat. VAGY Es ist <u>besser</u> , wenn man sein Geld zu Hause hat.	auf einer / der Bank schlechter	(21)
Am Weltspartag bekommen die Kinder in <u>allen</u> Banken ein Geschenk.	einigen	(22)
Das Sparschwein als Sammelbüchse ist <u>altmodisch</u> .	beliebt	(23)
Für das erste Sparschwein baute man sogar <u>eine Burg</u> .	ein Denkmal	(24)

SZÖVEGEK

Kinderporträt

Ich bin die Aisha, und ich wohne im Rheingau im Dorf Johannisberg. Ich bin ein Meter und 55 groß ungefähr und wiege ungefähr so 35 Kilo. Ich bin 10 Jahre alt. Meistens nennen sie mich Aicha.

Was machst du richtig gern?

Also ich schwimme, fahre Einrad, und tanze auch gerne ... , auf der Bühne stehen, das gefällt mir so.

Wo ist dein Lieblingsplatz?

Ja, also ich bin am liebsten so zu Hause im Garten, oder so. Im Sommer, also, wir haben Trampolin im Garten und ein kleines Schwimmbad, wo wir dann auch immer reinspringen können.

Und was macht dir richtig schlechte Laune?

Wenn wir, also meine Freunde und ich uns in der Schule streiten. Ja, dann ist man zu Hause auch so ein bisschen schlecht drauf, weil ich mich mal dann nicht verabreden möchte mit denen. Dann kann es mir mal langweilig werden.

Welches Fach fehlt noch in der Schule?

Was ich jetzt noch gerne machen würde in der Schule, wäre eigentlich Erdkunde. Das interessiert mich. Wir haben es im Moment noch nicht, bis zur vierten Klasse, aber dann in der neuen Schule haben wir dann Erdkunde.

Was möchtest du gern mal mit deinen Eltern unternehmen?

Irgendwo hingehen, wo es ganz anders ist als bei uns. Also irgendwo hinfliegen.

Was nervt dich an Jungen?

Dass sie manchmal so aggressiv sind. Also hauen, treten, was auch immer noch alles.

Was nervt dich an Mädchen?

Das sie manchmal zicken. Das ist ja meistens kein Streit mit Hauen oder so, sondern mit Worten. Und das ist nervig.

Was würdest du gern im Nu können?

Also, ich wollte früher immer sofort Einrad fahren können, ja, und im Moment. Also, ich muss schon sagen, dass ich gerne Sachen lerne. Also nicht direkt so können, sondern schon Sachen lernen.

Was möchtest du mal an dir ändern?

Vielleicht noch ein bisschen mehr lesen in der Schule. Ja, und das war es eigentlich so.

Wo möchtest du gern mal hinreisen?

Ich will mal ganz weit weg, nach Brasilien oder so. Einfach mal gucken, ob es da auch so anders ist, ziemlich weit weg, immer gucken, wie es halt auf der anderen Seite der Erdkugel ist.

In wen möchtest du dich gern für einen Tag verwandeln?

In einen, der 16 Jahre alt ist, ja, und so gerade in den letzten 3 Jahren von der Schule ist oder so. Mädchen.

Was ist dein größter Wunsch?

Groß, nett, dünn, keine Brille. Später mal eine Familie zu haben, glücklich zu leben. Und halt dass ich einen guten Beruf hab'.

Was machst du heute am Sonntag noch?

Das ist so unser Familientag, wo wir uns nicht so verabreden, sondern wir gehen mal in den Zoo, oder so halt.

Neue Fahrgastrechte

Bayern 3 präsentiert: Der Bayern 3 Pluspunkt, Tipps für Verbraucher.

Eigentlich sollten Sie schon längst am Ziel sein, stattdessen stehen Sie irgendwo an irgendeinem zugigen Bahnhof, weil Sie natürlich wiederum Ihren Anschlusszug verpasst haben, kennt man. Verspätungen bei der Bahn sind für viele Pendler oder auch für Urlaubsreisende ein leidiges Thema. Ab morgen wird zumindest eins besser: Wenn sich Ihr Zug verspätet, bekommen Sie wenigstens eine kleine Entschädigung. Joachim Dangel von Bayern 3 Service-Team:

Ab morgen ist es dann gesetzlich geregelt, dann bekommen Bahnkunden 25% des Fahrpreises zurück, wenn der Zug eine Stunde Verspätung hat, bei mehr als 2 Stunden können sie sogar 50% zurückverlangen. Ausnahmen sind sogenannte Bagatellschäden, also wenn es nicht mehr als 4 Euro erstattet würden, und alle Fälle, in denen die Bahn nichts für die Verspätung kann, also wenn beispielsweise ein Sturm die Oberleitung kaputt macht, oder ein Baumstamm jetzt die Schienen blockiert.

Also ich finde es schon mal klasse, dass wir Geld zurückbekommen, aber so richtig milde stimmt mich das jetzt nicht. Wenn ich da nachts am Bahnhof stehe und stundenlang nicht weiterkomme?

Ja, aber auch da gibt's im Idealfall eine Lösung: Die Bahn muss eine kostenlose Hotelunterkunft anbieten oder ein Taxi bezahlen, wenn man öffentlich nicht mehr nach Hause kommt. Allerdings gilt fürs Taxi eine Höchstgrenze von 80 Euro.

Wenn wir das jetzt mal praktisch durchgehen: Mein Zug hat eine Stunde Verspätung, ich würde also ein Viertel vom Fahrpreis zurückkriegen. Wie komme ich denn ran an das Geld?

Da gibt es mehrere Möglichkeiten, es gibt ein sogenanntes Fahrgastrechteformular, und entweder gibt es das direkt beim Zugpersonal, im Internet oder im Servicecenter. Dieses Formular muss dann mit der Originalfahrkarte bei der Bahn abgegeben werden, und dann gibt es Gutscheine oder sogar das Geld zurück.

Hm, am Servicecounter, da dauert es dann manchmal, ich habe auch schon gestanden, Stunden, und da habe ich aufgegeben. Okay, Informationen von unserem Bayern 3 Service Redakteur, Joachim Dangel: Ab morgen haben es die Kunden bei der Bahn ein bisschen leichter, mehr Rechte bei Verspätungen, es gibt Geld zurück oder Gutscheine. Alle Details zu den neuen Fahrgastrechten finden Sie übrigens bei uns im Internet unter bayern3.de.

Sparschwein oder Sparkonto?

Julian steht das erste Mal vor einem Bankschalter. Ein blaues Plastiksparschwein hat er mitgebracht. Da ist er ganz stolz darauf. Seit sieben Wochen geht Julian zur Schule, und seitdem bekommt er Taschengeld. Wie viele andere Kinder auch, bringt er am Weltspartag sein Sparschwein zur Bank. Wie viel er bis jetzt gespart hat, weiß er nicht. Im Zählen ist er noch nicht so gut, schließlich geht Julian ja auch erst in die erste Klasse. Das muss er aber auch gar nicht, denn auf der Bank gibt es eine extra Zählmaschine. Und die erklärt ihm die Filialleiterin der Aachener Bank, Lydia Heinen:

Der Julian öffnet jetzt erst einmal sein Sparschwein, dann werfen wir alle Münzen hier unten auf dieses Laufband.

Julians Mutter möchte, dass Julian früh lernt, sich sein Geld einzuteilen. Was er sich von seinem Taschengeld kauft, das kann er selbst entscheiden.

18 Euro und 85 Cent hat Julian gespart. Das Geld nimmt er aber nicht wieder mit nach Hause, sondern er möchte es auf ein Sparbuch einzahlen. Lydia Heinen erklärt, was das genau ist.

Ein Sparbuch, das ist eine besondere Form eines Kontos, wo man jeder Zeit Geld einzahlen kann, wo man auch ein schönes Buch, wie der Name schon sagt, schon ausgehändigt bekommt, und wo man auch noch Zinsen dazu bekommt, d.h. Julian zahlt einen gewissen Betrag ein, und bekommt irgendwann mehr zurück als er uns irgendwann mal gebracht hat.

Zinsen sind auch der Grund, warum es besser ist, wenn ihr euer Geld auf die Bank bringt und das nicht nur zu Hause im Sparschwein lasst. Da rappelt es zwar schön, aber es vermehrt sich nicht. Bei Zinsen ist es anders. Das Prinzip ist ganz einfach. Ihr leiht der Bank Geld für einen bestimmten Zeitraum, z.B. für ein Jahr, in der Zeit kann die Bank dann mit eurem Geld andere Geschäfte machen. Alsdann gibt sie euch dann einen kleinen Beitrag zurück. Wenn ihr z.B. 100 Euro auf euer Sparbuch einzahlt, dann bekommt ihr, wenn es 3 Prozent Zinsen gibt, 3 Euro oben drauf.

Das Geld ist also auf der Bank sicher. Und wenn ihr euer Geld am Weltspartag dort hinbringt, dann bekommt ihr sogar von einigen Banken noch ein kleines Geschenk. Als Belohnung fürs Sparen gibt es z.B. Spardosen, Rucksäcke oder Stofftiere.

Sparen ist also sinnvoll. Übrigens, das Sparschwein ist immer noch die beliebteste Sammelbüchse. Das Schwein ist ein Symbol für Glück und Wohlstand, denn wer ein Schwein hat, der kann sich versorgen, mit Wurst und Speck. Angeblich soll das erste Sparschwein vor über 400 Jahren im Jahr 1575 in Euskirchen, in der Nähe von Köln auf der Burg Schweinheim gefunden worden sein. Deshalb wurde in Euskirchen extra ein Denkmal für das Schwein gebaut. Es ist 1500 Kilogramm schwer und rostig. Nur die Schnauze glänzt. Sie ist aus Bronze. Das Reiben daran soll unerwarteten Geldsegen bringen und Wünsche in Erfüllung gehen lassen.

Átszámítási táblázat

Összesítse a javítás végén az egyes feladatokban elért pontszámokat! Ez az összeg lesz a dolgozatpont (legfeljebb 24 pont). A következő táblázat segítségével határozhatja meg, hogy az elért dolgozatpontok (bal oldali oszlop) mennyi vizsgapontot jelentenek (jobb oldali oszlop).

Dolgozatpont	Vizsgapont	Dolgozatpont	Vizsgapont
24	33	12	17
23	32	11	15
22	30	10	14
21	29	9	12
20	28	8	11
19	26	7	10
18	25	6	8
17	23	5	7
16	22	4	5
15	21	3	4
14	19	2	3
13	18	1	1

Források

1. www.kakadu.de/inhalt/1943
2. www.br-online.de/podcast/mp3-download/b5aktuell/mp3-download-podcast-verbrauchermagazin.shtml
3. www.kakadu.de/inhalt/1322

ÍRÁSKÉSZSÉG

Az írásfeladatok értékelése központilag kidolgozott analitikus skálák segítségével történik. Ez az eljárás meghatározott értékelési szempontokon, valamint az egyes szempontokhoz tartozó szintleírásokon alapul. Minden írásbeli munkát ezen szempontok segítségével kell értékelni oly módon, hogy a dolgozatot minden egyes értékelési szempontnál újra kell olvasni.

Az eljárás további sajátossága, hogy a szintleírások a nyelvi teljesítményt értékelő szempontoknál nem tartalmaznak hibaszámokra vonatkozó utalásokat, valamint nem osztályozzák előre az egyes hibatípusokat a hibák súlyossága alapján. Ennek oka az, hogy az egyes nyelvi hibák súlyosságát (értelemzavaró vagy nem értelemzavaró hiba) csak az adott szövegekörnyezet figyelembevételével lehet megállapítani.

A középszinten az írásbeli vizsga minden része a lépcsőzetesség elve alapján épül fel, azaz a feladatok fokozatosan nehezednek. Ez a progresszió az íráskészséget mérő vizsgarészben az értékelési skálákban is megjelenik. Az első, könnyebb feladat skálája inkább az A2 szinthez igazodik, így jóval toleránsabb, mint a második feladathoz tartozó skála, amely a B1 szinten alapul.

A javítás alapelvei

1. A dolgozatot akkor is értékelni kell, ha a vizsgázó eltér a megadott szöveghossztól.
2. Fél pontok és jutalompontok nem adhatók.
3. A dolgozatban a hibákat jelölni kell. A Javítási-értékelési útmutatóban megadott javítási jelrendszer használata nem kötelező, bármilyen más jelrendszer is használható.
4. Az ismétlődő nyelvhelyességi hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni.
5. Az adott szinten bizonyos lexikai egységek és nyelvtani struktúrák produktív használata nem várható el a vizsgázótól. Erről pontos tájékoztatást nyújt a vizsgakövetelmény (40/2002. OM rendelet). Az ilyen típusú hibákat az értékelésnél nem kell figyelembe venni.
6. Az új helyesírás teljeskörű bevezetésével a régi helyesírással írt alakok nem fogadhatók el.
7. Figyelem! A „nullázási szabály” a két feladatban különböző! Amennyiben az első feladatban valamelyik szempont alapján a dolgozat 0 pontos, akkor a másik értékelési szempont alapján is 0 pontot kell rá adni. A második feladatban csak a Tartalom értékelési szempont alapján 0 pontos dolgozatok lesznek a többi szempont alapján is 0 pontosak. A két feladat értékelése egymástól független. Tehát ha a dolgozatot a fenti szabály miatt lenullázza az egyik feladatban, akkor a másik feladat értékelése nem lesz automatikusan 0 pont!
8. A második feladatban a vizsgázónak választási lehetősége van, és a megoldása elé beírja, hogy melyik témát kívánja kidolgozni. Ha a vizsgázó a második feladatban mindkét választási lehetőséget kidolgozza, és a javító tanár számára nem derül ki egyértelműen, hogy melyik feladatot választotta, akkor az első témát kell kijavítani és értékelni.

Első feladat

Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról:

Értékelési szempontok	Maximális pontszám
Tartalom és szöveghossz	5
Nyelvhelyesség	5
Összesen	10

Amennyiben a dolgozat valamelyik szempont alapján 0 pontos, akkor a másik értékelési szempont pontszáma is 0 pont.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

Tartalom és szöveghossz

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- megfelelően dolgozta-e ki a témát,
- megfelelő hosszúságú szöveget hozott-e létre.

A tartalmi teljesség megítélésénél az a döntő, hogy a vizsgázó közli-e az adott szituációban lényeges információkat. Egyes vizsgafeladatoknál a tartalom értékelésénél a segédanyag (input) tartalmi információi is irányadók lehetnek. Ekkor azt is figyelembe kell venni, hogy a vizsgázó írásműve nem tartalmaz-e sokkal kevesebb információt, mint a segédanyag. Amennyiben a feladat nem tartalmaz erre vonatkozó utasítást, akkor nem kérhető számon a vizsgázón az összes, segédanyagban megjelenő információ.

A dolgozat tartalmi szempontból megfelelő abban az esetben is, ha a vizsgázó a megadott témáról nem személyes vonatkozásban, hanem általánosan, de a kommunikációs cél(ok)nak megfelelően ír.

A nyelvi okokból érthetetlen szövegrészeket a Tartalom szempontnál nem lehet értékelni. Ez vonatkozik a megadott szövegből értelem nélkül lemásolt és rossz nyelvi környezetben használt szövegrészekre is. Az ilyen típusú hibákat figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is. El kell fogadni azonban az olyan szövegrészeket, amelyeket a vizsgázó a segédanyagból vett át, és jó nyelvi környezetben használ.

Amennyiben a vizsgázó olyan információt közöl, ami anyanyelvi olvasó számára nem érthetmezhető, a tartalom kidolgozása nem tekinthető teljesen megfelelőnek.

A szöveghossz megadásánál a szószám csak a vizsgázó által létrehozott szövegrészre vonatkozik, azaz nem tartalmazza a központilag megadott részek szavainak számát.

Nyelvhelyesség (szókincs, mondattan, alaktan, helyesírás)

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által használt szókincs a témának, a szituációnak, a szerepnek és a közlési szándéknak,
- megfelel-e a szóhasználat a középszintű érettségi vizsga követelményeinek,
- megfelel-e a vizsgázó által létrehozott szöveg a mondattan, az alaktan és a helyesírás normáinak.

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újraolvasás után érthető, azaz anyanyelvi olvasó csak nehezen vagy egyáltalán nem értené meg a mondanivalót.

Értékelési skála (középszint 1. feladat)*Tartalom és szöveg hossz*

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó megfelelően dolgozta ki a témát, és elérte a megadott szövegmennyiséget (50-80 szó).	A vizsgázó általában megfelelően tárgyalta a témát, és a megadott szöveg hosszától alig tér el.	A vizsgázó csak részben megfelelően tárgyalta a témát, és/vagy a létrehozott szöveg a megadott szöveg hosszánál rövidebb, de még elfogadható.	A vizsgázó nem megfelelően tárgyalta a témát, és/vagy a létrehozott szöveg nagyon rövid (25 szó alatt). vagy: A vizsgázó más témáról ír.

Nyelvhelyesség (szókincs, mondat, alaktan, helyesírás)

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveg hibátlan vagy csak kevés, a megértést nem zavaró hibát tartalmaz.	A szövegben több hiba fordul elő, a hibák alig nehezítik a megértést.	A szövegben sok hiba fordul elő, a hibák néhány ponton nehezítik a megértést.	A szöveg a nyelvi hibák miatt nem érthető.

Második feladat

Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról:

Értékelési szempontok	Maximális pontszám
Tartalom	5
Formai jegyek és hangnem	3
Szövegalkotás	5
Szókincs, kifejezőmód	5
Nyelvtan, helyesírás	5
Összesen	23

Amennyiben a dolgozat a Tartalom szempont alapján 0 pontos, akkor a többi értékelési szempont pontszáma is 0 pont.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése*Tartalom*

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- hány irányító szempontra tért ki, és megfelelően tárgyalta-e azokat,
- hogyan valósította meg a kommunikációs cél(oka)t.

Egy adott irányító szempont tárgyalása akkor tekinthető a szintnek megfelelőnek, ha a vizsgázó kitér a megadott szempont, mondatai minden lényeges információt tartalmaznak, illetve minden lényeges információra rákérdeznek, és ismétlésektől mentesek. Amennyiben egy irányító szempont több alpont tartozik, a szempont kifejtése akkor tekinthető megfelelőnek, ha a vizsgázó az összes alpontot tárgyalja. Ha a vizsgázó egy irányító szempontra kitér, de mondatai nem tartalmaznak minden lényeges információt, illetve nem kérdeznek rá minden lényeges információra, az adott irányító szempont tárgyalása csak részben megfelelő. Az adott irányító szempont tárgyalása abban az esetben is csak részben megfelelő, ha a vizsgázó anyanyelvi olvasó számára értelmezhetetlen információt ad meg (pl. az életkor helyett a vizsgázó azt adja meg, hogy negyedikes).

Érdeklődő típusú levél esetén előfordul, hogy a vizsgázónak bizonyos információkra kell rákérdeznie. Ebben az esetben a megfelelő kérdés feltevése azt jelenti, hogy a vizsgázó megfelelően fejtette ki az adott szempontot.

Ha egy irányító szempont tárgyalása nyelvi okokból nem érthető, azt a Tartalom szempontnál úgy kell értékelni, mintha a vizsgázó nem tért volna ki rá, azaz az adott irányító szempont kifejtése nem megfelelő. Ezt a hibát figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is, azaz a hiba jellegétől függően a Szókincs, kifejezőmód vagy a Nyelvtan, helyesírás szempontoknál. A segédanyagból átvett szövegrészek esetében úgy kell eljárni, mint az első feladatnál.

Új, azaz nem megadott szempontok értékelésére nincs lehetőség. A dolgozatot akkor is a megadott szempontok alapján kell értékelni, ha a vizsgázó a megadott témáról nem személyes vonatkozásban, hanem általánosan, de a kommunikációs cél(ok)nak megfelelően ír, vagy önmagáról ír, amikor általánosan kellene fogalmaznia.

Formai jegyek és hangnem

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó által létrehozott szöveg

- megfelel-e a levéllel, mint szövegfajtaival szemben állított formai követelményeknek, azaz helyesen tartalmazza-e a dátumot, a megszólítást, az elköszönést és aláírást,
- hangneme megfelel-e a címzetthez való viszonynak és a közlési szándéknak.

Ennél az értékelési szempontnál a szintleírások engedékenysége az eddigi kipróbálások tapasztalatait tükrözi, amely szerint a levélforma betartása általánosan nagy gondot jelent a vizsgázóknak. Most a dolgozat e szempont alapján még egy ponttal értékelhető, ha a vizsgázó törekedett a levélforma betartására, azaz a két alapvető formai jegy, a megszólítás és az elköszönés elfogadható, valamint a levél hangneme még megfelelő. 0 pont akkor jár, ha hiányzik vagy nem elfogadható a megszólítás és/vagy az aláírás, ha a vizsgázó levél helyett fogalmazást ír, illetve ha a levél hangneme nem megfelelő. A későbbiekben azonban, amikor elvárható lesz a levél formai jegyeinek ismerete, a formai követelmények szigorúbb elbírálás alá esnek.

Az egyes formai jegyek abban az esetben helyesek, amennyiben a levélírás szabályainak megfelelnek, és illenek a levél típusához. A csak nyelvtani vagy helyesírási hibát tartalmazó variációk e szempont értékelésénél helyesnek számítanak.

Általános érvényű példák a formai jegyekre

Néhány példa a helyes megszólításra és elköszönésre:

Helyes megszólítás	Helyes elköszönés
Sehr geehrte Damen und Herren,/! Sehr geehrter Herr ... ,/! Sehr geehrte Frau ... ,/!	Mit freundlichen Grüßen Mit freundlichem Gruß Freundliche Grüße
Lieber/Liebe....,/! Liebe Freunde,/! Hallo,/! Hallo Peter / Leute / Freunde,/!	Mit (den) besten Grüßen Mit herzlichen Grüßen Herzliche / Liebe / Viele Grüße Herzlich(st) Tschüs / Ciao / Bis bald / Servus

Néhány példa az elfogadható megszólításra és elköszönésre:

Elfogadható megszólítás	Elfogadható elköszönés
Sehr geehrte Herren,/!	Mit vielen Grüßen
Verehrter / geehrter Direktor,/!	Vielen Dank
Verehrte LAL Sprachen GmbH,/!	Ich danke Ihnen im Voraus
Sehr geehrte Redaktion,/!	Mit Hochachtung
Liebes Jugendmagazin,/!	Hochachtungsvoll
Hi,/!	Wir antworten auf alle Briefe

Helyes dátum:

(Miskolc,)(den) 16.10.2003 – a levél jobb felső sarkában

Elfogadható dátum:

(Miskolc,)(den) 16.10.2003 – nem a megfelelő helyen

Az aláírás akkor helyes, ha az elköszönés alatti sorban van. Néhány példa a helyes aláírásra:

Péter Szabó / Szabó Péter

Péter / die Deutschgruppe / Klasse 10D

Amennyiben az aláírás egy sorban van az elköszönéssel, akkor elfogadhatónak minősül. Nem elfogadható az aláírás abban az esetben, ha ellentmond a levél tartalmának és/vagy hangnemének.

Szövegalkotás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- logikus-e az irányító szempontok elrendezése és ezáltal a szöveg gondolatmenete,
- megfelelő-e a gondolati tagolás, azaz van-e bevezetés, tárgyalás és befejezés,
- hogyan használja a vizsgázó a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit (pl. egyszerű kötőszók, névmások).

A Szövegalkotás szempontnál a Tartalom szemponttól függetlenül kell eljárni és csak a tárgyalt szempontok alapján lehet megítélni a dolgozat felépítését és gondolatmenetét.

A szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit akkor használja helyesen a vizsgázó, ha törekszik arra, hogy egyszerű kötőszók, névmások, határozószók stb. segítségével valódi szöveget hozzon létre. Amennyiben a vizsgázó minden mondatát azonos módon (pl. az „ich” személyes névmással) kezdi, nem mondható el az általa létrehozott levélről, hogy abban a mondatok szervesen kapcsolódnak egymáshoz. Amennyiben a vizsgázó csak azonos szerkezetű egyszerű mondatokat ír, nem kaphatja meg a maximális pontszámot.

Szókincs, kifejezésmód

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által használt szókincs a témának, a szituációnak, a szerepnek és a közlési szándéknak,
- megfelel-e a szóhasználat a középszintű érettségi vizsga követelményeinek.

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újraolvasás után érthető, azaz anyanyelvi olvasó csak nehezen vagy egyáltalán nem értené meg a mondanivalót.

A nyelvi hibákat az értékelés során csak egyszer szabad figyelembe venni, azaz a hiba jellegétől függően vagy a Szókincs, kifejezésmód vagy a Nyelvtan, helyesírás szempontnál. Amennyiben például a vizsgázó egy szót nem megfelelően használ (pl. a „bringen” ige helyett

a „holen” igét), ezt a hibát csak a Szókincs, kifejezésmód szempontnál lehet értékelni. Ha a vizsgázó egy előjárószt helytelen vonzattal használ (pl. „um+Dativ”), ezt a hibát csak a Nyelvtan, helyesírás szempontnál lehet értékelni.

Azoknál az értelemzavaró hibáknál, amelyek következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelyeknél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó, az egyszeri értékelés elve nem érvényes. Az ilyen típusú hibákat tehát mindkét szempontnál értékelni kell.

E szempont értékelésénél a megszólítás és az elköszönés hibáit is figyelembe kell venni.

Nyelvtan, helyesírás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy megfelel-e a vizsgázó által létrehozott szöveg a mondatban, az alaktan és a helyesírás normáinak.

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. A további részletes útmutatást lásd a Szókincs, kifejezésmód szempontnál.

Értékelési skála (középszint 2. feladat)*Tartalom*

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó öt irányító szempontot dolgozott ki megfelelően. A vizsgázó a kommunikációs célokat megfelelően valósította meg.	A vizsgázó négy vagy három irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többit pedig csak részben vagy egyáltalán nem. A vizsgázó a kommunikációs célokat többnyire megfelelően valósította meg.	A vizsgázó két irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többit pedig csak részben vagy egyáltalán nem. vagy: A vizsgázó egy irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, és van még olyan irányító szempont, amelyet részben tárgyalt. vagy: A vizsgázó legalább négy irányító szempontot tárgyalt részben. A kommunikációs célokat részben valósította meg.	A vizsgázó csak egy irányító szempontot dolgozott ki megfelelően és nem tárgyalt a többi szempontot. vagy: A vizsgázó három vagy annál kevesebb irányító szempontot tárgyalt részben. Alapvető kommunikációs célját nem éri el. vagy: A vizsgázó más témáról írt.

Formai jegyek és hangnem

3 pont	2 pont	1 pont	0 pont
A szöveg formai jegyei teljesen megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és/vagy a címzetthez való viszonyinak. Helyes a megszólítás, az aláírás, a dátum és az elköszönés.	A szöveg formai jegyei nagyjából megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és/vagy a címzetthez való viszonyinak. Van helyes megszólítás és aláírás, valamint elfogadható dátum és elköszönés.	A szöveg formai jegyei még megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és/vagy a címzetthez való viszonyinak. Van helyes vagy elfogadható megszólítás és aláírás.	A szöveg formai jegyei nem felelnek meg a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és/vagy a címzetthez való viszonyinak. Hiányzik vagy nem elfogadható a megszólítás és/vagy az aláírás.

Szövegalkotás

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése logikus. A gondolati tagolás megfelelő: van bevezetés, tárgyalás és befejezés. A vizsgázó megfelelő nyelvi eszközök használatával valódi szöveget hoz létre. A mondatok szervesen kapcsolódnak egymáshoz.	A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése többnyire logikus. A vizsgázó törekszik a gondolati tagolásra: van bevezetés vagy befejezés. A vizsgázó törekszik arra, hogy valódi szöveget hozzon létre. A mondatok többnyire szervesen kapcsolódnak egymáshoz.	A mondanivaló nem mindenütt logikus elrendezésű. A vizsgázó nem törekszik a gondolati tagolásra: hiányzik a bevezetés és befejezés. A szövegszerűség csak nyomokban fedezhető fel. A mondatok több helyen nem kapcsolódnak egymáshoz.	A szöveg tagolatlan és áttekinthetetlen. Az írásmű izolált mondatok halmazából áll. A levél annyira rövid, hogy szöveggént nem értékelhető.

Szókincs, kifejezés mód

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi. Néhol nem megfelelő a szóhasználat, ez azonban csak kis mértékben nehezíti a mondanivaló megértését.	A szöveget nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi. Többször nem megfelelő a szóhasználat, ami néha nehezíti a mondanivaló megértését. A szókincs korlátai miatt többször előfordulhat szóismétlés.	A szöveget egyszerű szókincs jellemzi. Sokszor nem megfelelő a szóhasználat, ami helyenként jelentősen nehezíti és/vagy akadályozza a mondanivaló megértését. Sok a szóismétlés.	A szövegben felhasznált szókincs szegényes. A nem megfelelő szóhasználat több helyen akadályozza a szöveg megértését.

Nyelvtan, helyesírás

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó általában helyesen használja az egyszerű nyelvtani struktúrákat. A szöveg kevés nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibát tartalmaz, amelyek azonban a megértést nem befolyásolják.	A vizsgázó több hibával használja az egyszerű nyelvtani struktúrákat. A szöveg több nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibát tartalmaz, amelyek azonban a megértést nem befolyásolják, és/vagy kevés, a megértést nehezítő hiba jellemzi a dolgozatot.	A vizsgázó csak a legegyszerűbb nyelvtani struktúrákat használja. A szöveg sok olyan nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibát tartalmaz, amelyek a megértést nem befolyásolják, valamint több, a megértést jelentősen nehezítő nyelvi hiba fordul elő benne.	A szöveg a nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibák miatt nem érthető.

Szókincs, kifejezés mód

A hibákat a lap jobb oldalán található sávban jelöljük a következő betűkkel:

L = lexikai hiba,

ÉL = értelemzavaró lexikai hiba,

É = értelemzavaró hiba, amely következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelynél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó.

A szövegben a következő jeleket használjuk:

aláhúzás hullámvonallal = lexikai hiba,

~~~~~

aláhúzás hullámvonallal + i = ismétlődő lexikai hiba.

~~~~~_i

Az ismétlődő hibákat nem kell jelölni a javító sávban.

Nyelvtan, helyesírás

A hibákat a lap jobb oldalán található sávban jelöljük a következő betűkkel:

G = nyelvtani (grammatikai) hiba,

ÉG = értelemzavaró nyelvtani hiba,

É = értelemzavaró hiba, amely következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelynél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó,

H = helyesírási hiba.

A szövegben használt jelek:

aláhúzás = nyelvtani vagy helyesírási hiba,

√ (hiányjel) = hiányzik egy szó,

nyíl = szórendi hiba,

→

aláhúzás + i = ismétlődő hiba.

~~~~~_i

Az ismétlődő hibákat nem jelöljük a javító sávban.